

Název opatření:

Bezpečný prostor před školou a taktický urbanismus

Ilustrační obrázek: ZŠ Mikoláše Alše, Praha-Suchbát (foto: E. Štěrbová)

Popis opatření:

Bezpečný prostor před školou představuje soubor dopravních a urbanistických opatření, jejichž cílem je vytvořit před vstupem do školy bezpečné, přehledné a příjemné prostředí pro děti, rodiče, zaměstnance školy i místní obyvatele.

Prostor před školou bývá mnohdy zatížen vysokou koncentrací automobilů zejména během ranní a odpolední dopravní špičky. Rodiče zde vysazují děti, parkují, otáčejí vozidla a přijíždějí v době, kdy se zde současně pohybuje velké množství dětí. Mohou tak vznikat nepřehledné situace a spolu s tím i vyšší riziko potenciálních konfliktů. Cílem opatření je předcházet těmto problémům a zvýšit bezpečnost v bezprostředním okolí školy.

Úprava prostoru před školou může zahrnovat například:

- rozšíření chodníku nebo pěší plochy před školou,
- omezení či zákaz parkování v bezprostřední blízkosti vstupu do školy,
- vymezení bezpečných přechodů pro chodce nebo míst pro přecházení, včetně zajištění dostatečných rozhledových poměrů,
- zřízení kolárny nebo bezpečného stání pro jízdní kola a koloběžky,

- doplnění zeleně, stínění, laviček a dalšího mobiliáře,
- snížení rychlosti vozidel a zavedení zóny 30,
- doplnění vodorovného a svislého dopravního značení,
- úpravu dopravního režimu v ranní špičce (např. školní ulice),
- vhodně umístěné parkování K+R v docházkové vzdálenosti od školy,
- odstranění bariér a zajištění bezbariérového pohybu,
- vytvoření prostoru pro setkávání, čekání a pobyt dětí a rodičů.

Taktický urbanismus

Taktický urbanismus umožňuje navrhované změny nejprve vyzkoušet v dočasné, rychle proveditelné a relativně nízkonákladové podobě. Prostor lze například dočasně vymezit pomocí mobilních sloupků, květináčů, laviček, mobiliáře, barevných prvků, dopravních kuželů nebo vodorovného značení.

Pilotní řešení umožní sledovat jeho fungování v běžném provozu, získat zkušenosti a podněty uživatelů a návrh před případnou trvalou stavební úpravou upravit. Dočasné řešení však musí být projednáno s příslušnými orgány a nesmí vytvářet nové bariéry, zhoršovat rozhledové poměry ani komplikovat průjezd vozidel integrovaného záchranného systému.

Důležitou součástí přípravy je zapojení dětí, školy, rodičů a místní komunity. Děti mohou mapovat problémová místa, pozorovat dopravní situaci, navrhovat podobu prostoru a podílet se na testování i vyhodnocování změn.

V čem opatření městu a jeho obyvatelům pomáhá:

- zvýšení bezpečnosti dětí před školou,
- snížení počtu potenciálních konfliktů mezi chodci a motorovými vozidly,
- zlepšení přehlednosti a rozhledových poměrů,
- zvýšení atraktivity prostoru před školou, možnost doplnění zeleně, stínění, mobiliáře,
- podpora samostatného pohybu dětí (chůze, cyklistika, jízda na koloběžce apod.)
- omezení nevhodného parkování, couvání a otáčení vozidel před školou,
- bezpečnější vysazování dětí,
- vytvoření příjemnějšího prostoru pro čekání a setkávání,
- snížení hluku, emisí a dopravní zátěže v okolí školy,
- možnost rychlého ověření navrhovaných změn v reálném provozu,
- nižší náklady a riziko při testování opatření,
- zapojení dětí, rodičů, školy a místní komunity do plánování,
- propojení dopravního řešení s kvalitou veřejného prostoru a života v okolí školy.

Inovační aspekty – kontext SMART City:

Taktický urbanismus je praktickým nástrojem chytrého městského plánování. Umožňuje městům a obcím rychle reagovat na konkrétní problémy, navržené řešení ověřit v reálném provozu a o jeho další podobě rozhodnout na základě dat a zkušeností uživatelů.

V kontextu SMART City lze opatření propojit s:

- monitoringem dopravy před realizací a během pilotního provozu,
- měřením hluku a kvality ovzduší, měřením intenzity dopravy a rychlosti vozidel,
- participativním přístupem a pocitovými mapami,
- digitálními dotazníky pro žáky, rodiče, zaměstnance školy a obyvatele,
- fotografickým či kamerovým monitoringem dopravní situace při respektování pravidel ochrany soukromí,
- vyhodnocováním dopadů pilotního opatření na změnu dopravního chování,
- sdílením dat a výsledků s veřejností.

Významným prvkem je také participace dětí. Škola se tak může stát živou laboratoří městského plánování, v níž žáci nejen upozorňují na problémy, ale také navrhují, testují a vyhodnocují jejich řešení. Taktický urbanismus podporuje princip *evidence-based planning* – plánování a rozhodování založené na datech, pozorování a zkušenostech z reálného provozu.

Doporučený postup realizace:

1. Zmapovat dopravní situaci, pohyb dětí a problémová místa.
2. Zapojit žáky, rodiče, školu, město, policii a správce komunikace.
3. Stanovit cíle a měřitelné ukazatele úspěšnosti.
4. Připravit a projednat návrh dočasné úpravy.
5. Pilotní řešení srozumitelně komunikovat veřejnosti.
6. Opatření po stanovenou dobu testovat a průběžně sledovat.
7. Vyhodnotit bezpečnost, dopravní chování a zkušenosti uživatelů.
8. Návrh upravit, prodloužit, ukončit nebo převést do trvalého řešení.

Příklady dobré praxe z ČR:

ZŠ Mikoláše Alše, Praha-Suchdol

Úprava prostoru před školou využila principy taktického urbanismu ke zklidnění dopravy a vytvoření bezpečnějšího a příjemnějšího místa pro děti. Do přípravy se zapojili žáci, škola i městská část. Dočasné a nízkonákladové řešení umožnilo ověřit, jak může prostor před školou fungovat před případnou trvalou úpravou.

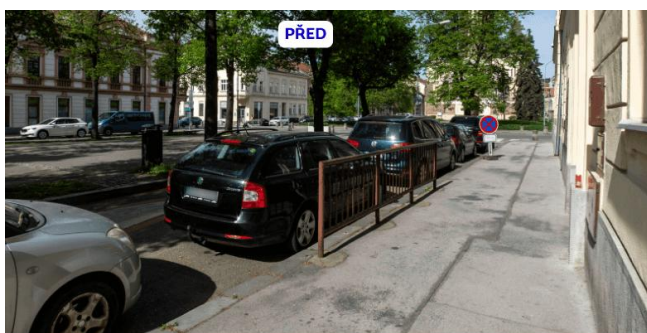
ZŠ Grafická, Praha 5

Projekt se zaměřil na zvýšení bezpečnosti dětí při příchodu do školy a omezení konfliktů mezi pěší a automobilovou dopravou. Jednoduché prostorové, výtvarné a organizační prvky umožnily změnu rychle vyzkoušet a sledovat její fungování. Významnou součástí bylo zapojení školy a dětí do plánování podoby prostoru.

ZŠ J. A. Komenského, Brno-Husovice

V rámci projektu Brno Takticky se prostor před školou během několika dní proměnil z místa určeného převážně autům v barevnou a bezpečnější zónu pro děti, rodiče i sousedy. Tři parkovací místa a zábradlí nahradila plocha pro pohyb a setkávání s asfalt artem, květináči, posezením a výraznou malbou, která opticky zpomaluje dopravu a upozorňuje na pohyb dětí.¹

¹ Zdroj obrázku vpravo: <https://www.kultivovanamesta.cz/wp-content/uploads/2026/05/FOTO-takticky-marie-joia-1.png>

Masarykova ZŠ, Zemědělská ulice, **Brno-Husovice**

Před školou vznikla krátkodobá letní intervence připravená ve spolupráci se studiem Archipop. Původně dočasný experiment ukázal, jak lze pomocí jednoduchých prvků proměnit dopravně zatížený předprostor školy v místo bezpečnější a příjemnější pro děti. Projekt je cenným příkladem iniciativy, která začala malým pilotním zásahem a otevřela diskusi o dlouhodobé podobě prostoru.

Ostrava – projekt TactiCity

Ostrava rozvíjí využití taktického urbanismu ve spojení se školními ulicemi a bezpečností dětí. Mezinárodní projekt TactiCity městu přináší zkušenosti s dočasnými intervencemi, participací a ověřováním změn veřejného prostoru před jejich trvalou realizací.

Děčín – Komenského náměstí

Na Komenského náměstí v Děčíně přistoupilo město k přechodné úpravě provozu s cílem zklidnit dopravu v okolí významného školního uzlu (Gymnázium, ZŠ a Evropská obchodní akademie) a ověřit funkčnost řešení před plánovanou architektonickou studií. Opatření zahrnuje zřízení vyhrazených parkovacích míst K+R, instalaci regulačních sloupků zamezujících nebezpečnému tranzitu (při zachování průjezdu pro IZS a autobusy objednané školami) a jasné vyznačení zákazů stání, které zamezuje dosavadnímu nelegálnímu parkování. Tato přechodná úprava platná do června 2027 slouží jako praktický test pro zvýšení bezpečnosti chodců a zklidnění celého prostoru ještě před zpracováním architektonické studie náměstí.

Další užitečné zdroje informací:

- Mapa školních ulic a opatření taktického urbanismu:
<https://www.chodcisobe.cz/blog/peskydoskolymapa.php>
- Taktický urbanismus před školou v Brně-Husovicích:
<https://www.kultivovanamesta.cz/takticky-urbanismus-brno-husovice>
<https://www.archspace.cz/takticky-urbanismus-pred-masarykovou-zakladni-skolou>
- Taktický urbanismus a školní ulice v Ostravě:
<https://fajnova.cz/ostravu-navstivila-zahranicni-expertka-projektu-tacticity-mesto-rozvíjí-takticky-urbanismus-a-skolní-ulice/>
- Úvod do taktického urbanismu – Zažít město jinak:
<https://zazitmestojinak.cz/29991/uvod-do-taktickeho-urbanismu-aneb-provizorni-akce-pro-trvale-zmeny>
- Příklad taktického urbanismu v Jeseníku: <https://hanacka.drbna.cz/spolecnost/37933-takticky-urbanismus-v-jeseniku-levna-a-rychla-promena-verejneho-prostoru-rika-mistostarosta.html>